

Intern Beheersplan 2024

Gemeente Waddinxveen

G E M E E N T E

WADDINXVEEN

Bedrijfsvoering – Cluster Verbijzonderde Interne Controle

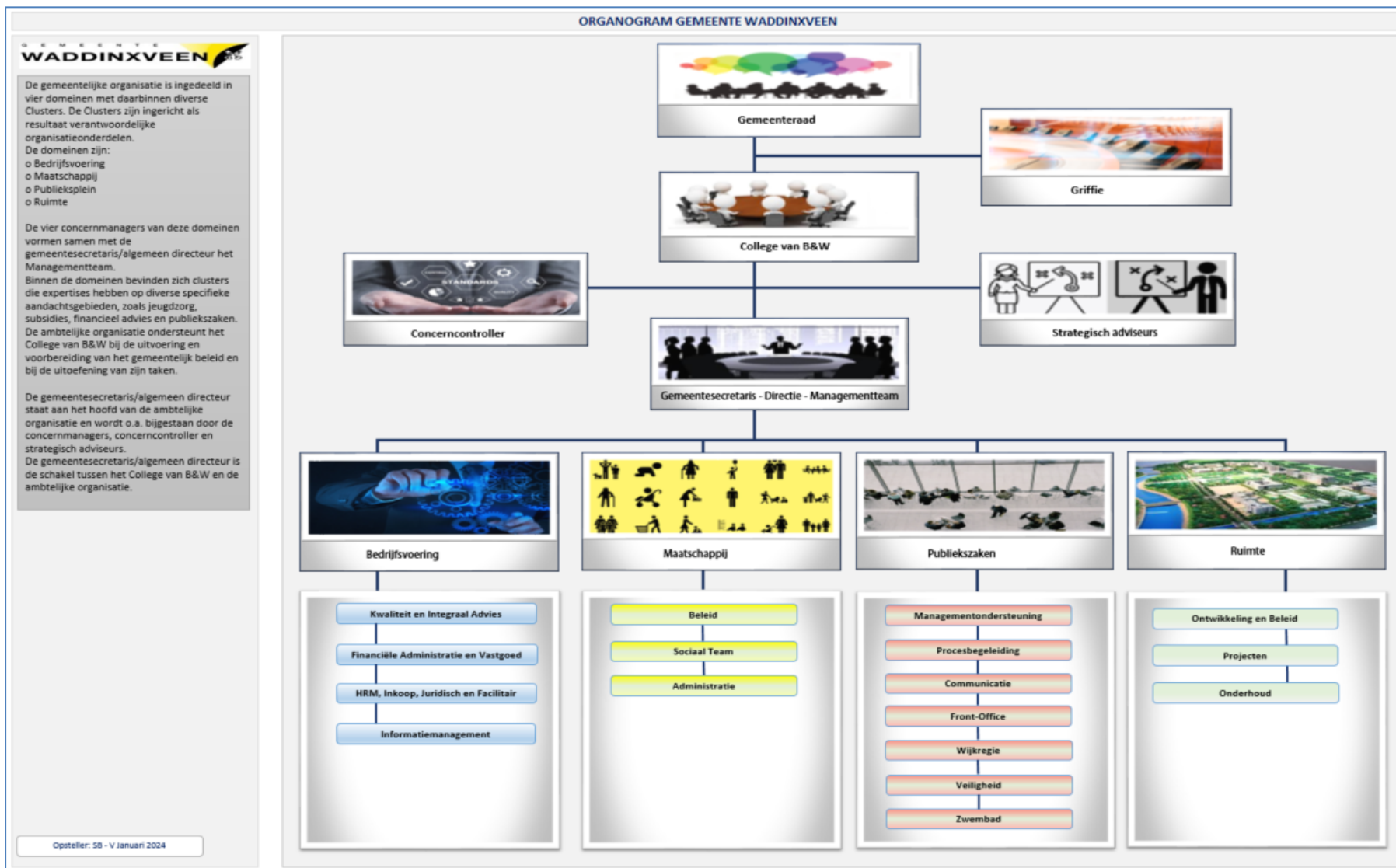
Status	Definitief
Versie	1
Laatst gewijzigd	29-2-2024
Zaaknummer	99163
Documentnummer	

Inhoud

0	Organogram gemeente Waddinxveen	4
0	Leeswijzer	5
1	Inleiding	6
1.1	Aanleiding en doel	6
1.2	Relevante criteria	7
1.3	Uitwerking praktijk	8
2	Scope	10
3	Verantwoordingsgrens en rapportagegrens (materialiteit)	12
4	Opzet Verbijzonderde Interne Controle (VIC)	13
4.1	Normenkader en toetsingskader	13
4.2	Intern Beheersplan	13
4.3	Werkprogramma	13
4.3.1	Financiële omvang.....	13
4.3.2	Relevante wet- en regelgeving.....	14
4.3.3	Controle doelstelling van interne controle.....	14
4.3.4	Risico's.....	14
4.3.5	Beheersmaatregelen	14
5	Stappenplan Verbijzonderde Interne Controle	16
5.1	Inleiding	16
5.2	Tussenevaluatie	16
5.3	Volledigheidscheck op geformuleerde beheersmaatregelen	16
5.4	Systeemgerichte werkzaamheden.....	16
5.4.1	Doel	16
5.4.2	Bepaling omvang	16
5.4.3	Spreading – periodiciteit van de VIC	17
5.4.4	Omgaan met bevindingen	17
5.5	Gegevensgerichte werkzaamheden	17
5.6	Terugkoppeling van bevindingen.....	17
5.6.1	Rapportage.....	17
6	Planning	18
7	Belangrijkste kaders voor rechtmatigheidsverantwoording	19
7.1	Gemeentewet artikel 212 en 213	19
7.2	Besluit begroting en verantwoording (BVV)	19
7.3	Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)	19
7.4	Kadernota Rechtmatigheid.....	19
7.5	Rechtmatigheidscriteria	19
7.6	Financiële verordening	19
7.7	Controleverordening en Controleprotocol.....	19
7.8	Normenkader	20
7.9	Toetsingskader	20
7.10	Notitie Voorkoming van Misbruik en Oneigenlijk gebruik gemeente Waddinxveen 2021.....	20
8	Rollen en verantwoordelijkheden Interne Beheersing	20
8.1	Gemeenteraad.....	20
8.2	College van B&W	21
8.3	Managementteam (MT)	21
8.4	Concernmanager (procesverantwoordelijke).....	21
8.5	Proceseigenaren	21

8.6	Concerncontroller.....	21
8.7	VIC-coördinator	22
8.8	VIC-medewerkers	22
8.9	Accountant	22
8.9.1	Samenwerking accountant	23

0 Organogram gemeente Waddinxveen

0 Leeswijzer

Het Intern Beheersplan en de Werkprogramma's VIC worden elk jaar geactualiseerd op basis van (financiële) relevantie vanuit proces- en risicoanalyse, eventueel gewijzigde wet- en regelgeving of verbeteracties uit voorgaande controles (verbijzonderde interne controles en accountantscontroles).

Het Intern Beheersplan is vrij technisch van aard. Voor de nadere uitleg van een aantal begrippen wordt verwezen naar de bijgevoegde bijlage Begrippenlijst Intern Beheersplan 2024. In de bijlage is ook het Toetsingskader 2023-2024 opgenomen van de gemeente Waddinxveen. Ook zijn de uitgewerkte Werkprogramma's per proces opgenomen. Dit Interne Beheersplan 2024 bestaat uit 7 hoofdstukken.

Hoofdstuk 1 geeft duiding aan de aanleiding en het doel voor het opstellen van dit Interne Beheersplan. Ook worden toetsingscriteria uiteengezet die betrokken gaan worden bij de interne controle. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in de criteria die gerelateerd zijn aan getrouwheid¹ dan wel rechtmatigheid².

In hoofdstuk 2 is uiteengezet welke processen binnen de gemeente Waddinxveen op welke gronden worden betrokken bij interne controle. Eventuele aandachtsgebieden worden in dit hoofdstuk toegelicht.

Hoofdstuk 3 geeft duiding aan de verantwoordings- en rapportagegrens waarboven afwijkingen moeten worden toegelicht. Voor de rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden (afwijkingen) en per individuele afwijking, hanteert het College van B&W de zogenaamde verantwoordings- en rapportagegrens.

Hoofdstuk 4 presenteert de opzet van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) inclusief een schematische weergave waarin zichtbaar is wie welke verantwoordelijkheid binnen de gemeente Waddinxveen heeft ten aanzien van de diverse componenten die benodigd zijn voor de uitvoering van de interne controle.

Hoofdstuk 5 bevat het voorgenomen stappenplan voor wat betreft de uitvoering van de VIC, waarin per stap duidelijk is uitgewerkt wat de bedoeling is van deze stap en wanneer deze uitgevoerd dient te worden.

Hoofdstuk 6 presenteert de voorgenomen planning voor de uitvoering van de VIC.

In Hoofdstuk 7 worden de belangrijkste kaders en het doel van deze kaders voor de interne- en verbijzonderde interne controle uiteengezet.

In hoofdstuk 8 is een nadere duiding gegeven aan de rollen en verantwoordelijkheden van de diverse functies binnen de Gemeente Waddinxveen in het kader van interne beheersing en uitvoering van de interne controle.

¹ Zie bijlage Begrippenlijst > Getrouwheid

² Zie bijlage Begrippenlijst > Rechtmatigheid

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Het College van B&W draagt op grond van art. 212/213 van de Gemeentewet zorg voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van beheerhandelingen. Om hier invulling aan te geven stellen we jaarlijks het Intern Beheersplan bij en vast.

Bij het actualiseren van het Intern Beheersplan 2024 hebben we een risico-inschatting gemaakt van de materiële controleprocessen. Bij het aanwijzen van de risico's hebben we naar de onderstaande aspecten gekeken:

- Financiële omvang van de processen
- Bevindingen en aanbevelingen van de Verbijzonderde Interne Controle en de accountant
- Actuele ontwikkelingen

Dit heeft geleid tot een indeling van de processen in de risicoprofielen laag, midden en hoog. De inschatting wordt afgestemd met de accountant, zodat de diepgang van de controle bepaald kan worden. Alles draait om de beheersmaatregelen.

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording worden alle ingescopeerde processen jaarlijks gecontroleerd. Van elk proces komen drie onderdelen aan de orde (*opzet, bestaan en werking*) van een proces.

Van elk proces wordt vastgesteld of deze nog actueel is (*opzet*). De *opzet* van beheersmaatregelen staat voor ontwerp, te vinden in bijvoorbeeld een beleid, procedure. Als het ontwerp aanwezig is, blijkt dat er een afgewogen keuze is gemaakt. De auditor zal het ontwerp, bijvoorbeeld toetsen aan volledigheid. Omdat er van het ontwerp verwacht wordt dat het een formele positie heeft binnen de gemeentelijke organisatie (het geeft de kaders (normenkader) voor het treffen en toetsen van de beheersmaatregelen) zal er verwacht worden dat het een formele aftekening of goedkeuring heeft gekregen. Naast de *opzet* zal ook het *bestaan* en de *werking* van een proces onder de loep worden genomen. Het *bestaan* zegt zoveel als dat de beheersmaatregelen feitelijk zijn getroffen. Hoe heeft het ontwerp (de *opzet*) zich vertaald in procedures, processen en werkwijzen. Wordt het proces nageleefd?

De *werking* gaat over de effectiviteit van de getroffen maatregelen. Doen deze wel hoe ze bedoeld zijn? Hierbij wordt het ontwerp naast de getroffen maatregel gelegd en wordt het effect getoetst.

Als een proces is geselecteerd om dat jaar te toetsen, worden meerdere waarnemingen gedaan (*werking*). De werkzaamheden worden verspreid over het jaar uitgevoerd, zodat er, bij gebleken aandachtspunten, voldoende tijd is om bij te sturen (span of attention en control).

Het Intern Beheersplan geeft ook invulling aan artikel 29 van de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023, waarin is aangegeven dat het College van B&W zorg draagt voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

In 2023 heeft de overheid de wet 'Versterking decentrale rekenkamers' vastgesteld. Met de vaststelling van deze wet is ook de invoering van de zogenaamde Rechtmatigheidsverantwoording vastgesteld. Dit houdt in dat de gemeente voor het eerst in de jaarrekening 2023 zich verantwoordt over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. Hiermee heeft de interne toetsing voor wat betreft de rechtmatigheid een wettelijke status gekregen. Dit vraagt ook om een duidelijk plan om de interne toetsing mogelijk te maken.

Als bijlage van dit plan is het normenkader 2023-2024 opgenomen dat de Gemeenteraad op 14 februari 2024 heeft vastgesteld. Het normenkader is een set aan regels waar de gemeente Waddinxveen zich, in het kader van rechtmatigheid, aan moet houden. Dit normenkader wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld door de Gemeenteraad, zodat voor het College van B&W altijd duidelijk is wat de geldende regels zijn.

Het College van BW is ervoor verantwoordelijk dat de (financiële) informatie die wordt verstrekt een realistisch beeld geeft van de werkelijkheid. Daarnaast is het College van B&W ervoor verantwoordelijk dat altijd wordt gehandeld binnen de grenzen van geldende financiële wetten en regels (normenkader). Dit heet de financiële rechtmatigheid. Tot nu toe maakte financiële rechtmatigheid onderdeel uit van de verklaring van de accountant bij de jaarrekening. Vanaf het boekjaar 2023, legt het College van B&W verantwoording af over deze financiële rechtmatigheid door middel van de rechtmatigheidsverantwoording in de paragraaf Bedrijfsvoering van de jaarrekening.

Om te waarborgen dat financieel rechtmatig gehandeld wordt, is binnen de gemeente Waddinxveen een opzet van interne beheersmaatregelen³ aanwezig. Het Intern Beheersplan geeft richting om deze opzet van interne beheersmaatregelen te toetsen en om werkzaamheden uit te voeren waardoor een conclusie kan worden gegeven over het financieel rechtmatig handelen in het te controleren boekjaar. Het Intern Beheersplan wordt jaarlijks vastgesteld door het College van B&W en vormt de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Het Intern Beheersplan is het raamwerk voor de uitvoering van de VIC-werkzaamheden op rechtmatigheid en getrouwheid. Dit bevat het kader om te komen tot de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. In dit plan is op basis van een risicoanalyse de scope bepaald voor processen en geldstromen uit de jaarrekening. De focus ligt primair op de toetsing op

³ Zie bijlage Begrippenlijst > Interne beheersmaatregelen en procesbeschrijvingen

rechtmatigheid. Daarnaast zijn ook enkele aspecten van getrouwheid in de scope betrokken. De omvang en diepgang van VIC-controle is afhankelijk van de kwaliteit van de interne controle en betrouwbaarheid van systemen in de 1^e/2^e lijn.

Het Intern Beheersplan geeft op hoofdlijnen de kaders aan waarop wordt getoetst en ook gericht op een goede mogelijke afstemming tussen de werkzaamheden van de kwaliteitscontroles in de 2^e lijn, de Verbijzonderde Interne controle (VIC) in de 3^e lijn, rapportage naar MT en College van B&W en die van de externe accountantscontroles in de 4^e lijn.

De opdrachtgever voor de VIC is belegd bij de concerncontroller.

De actoren, rollen en verantwoordelijkheid zijn benoemd.

Het is de verantwoordelijkheid van het College van B&W om in samenwerking met de gehele gemeentelijke organisatie tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen. Concreet betekent dit dat het College van B&W zelf verantwoording moet afleggen aan de Gemeenteraad over de rechtmatigheid van de begroting, naleving van de voorwaarden en de interne beheersing omtrent misbruik en oneigenlijk gebruik. Vastgesteld moet worden dat baten en lasten en balansmutaties, vanuit het oog van financieel risico, rechtmatig tot stand zijn gekomen. De jaarrekening voor het verslagjaar 2023 wordt in het kalenderjaar 2024 door de Gemeenteraad vastgesteld.

1.2 Relevante criteria

De prioriteit van Intern Beheersplan is om primair gemak te bieden aan het College van B&W voor verstrekking van de genoemde rechtmatigheidsverantwoording. Om uitgaven, inkomsten en balansmutaties als getrouw en rechtmatig te kunnen aanmerken moet worden voldaan aan onderstaande criteria⁴:

Criterium	Afgedekt door
1. Calculatiecriterium 2. Valueringscriterium 3. Adresseringscriterium 4. Volledigheidscriterium 5. Aanvaardbaarheidscriterium 6. Leveringscriterium	Getrouw beeld
7. Begrotingscriterium ⁵ 8. Voorwaardencriterium (recht, hoogte, duur) ⁶ 9. Misbruik & oneigenlijk gebruik criterium ⁷	Overblijvende rechtmatigheidscriteria, die voorvermelding in de rechtmatigheidsverantwoording in aanmerking komen

De Rechtmatigheidsverantwoording heeft betrekking op drie criteria van rechtmatigheid. Te weten:

1. Begrotingscriterium;
2. Misbruik- en oneigenlijk gebruik (M&O) criterium;
3. Voorwaardencriterium (recht, hoogte en duur).

De bovenste zes criteria zien toe op de *getrouwheid* en blijven van toepassing bij het vaststellen van de jaarrekening door het College van B&W. Over deze criteria wordt niet gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze zes criteria blijven wel onderdeel uitmaken van het control framework⁸ van het College van B&W. Daarnaast blijven deze criteria onderdeel uitmaken van de reguliere jaarrekeningcontrole en de controleverklaring van de accountant.

Blijven over de laatste drie criteria: *begrotingscriterium*, *misbruik & oneigenlijk gebruik criterium* en *voorwaardencriterium*. Deze komen expliciet tot uitdrukking in de *rechtmatigheidsverantwoording*.

Vanuit het budgetrecht van de Gemeenteraad is het **begrotingscriterium** een belangrijk criterium. De interne controle ziet erop toe dat het budgetrecht van de Gemeenteraad is gerespecteerd en toetst daarbij of begrotingsafwijkingen en met name overschrijdingen door de Gemeenteraad zijn geautoriseerd. Deze moeten tijdig, en in elk geval in het begrotingsjaar zelf, aan de Gemeenteraad worden voorgelegd. Als een wijziging niet tijdens het verslagjaar zelf is voorgelegd aan de Gemeenteraad zijn bestedingen boven het begrotingsbedrag strikt genomen onrechtmatig, maar per geval wordt beoordeeld in hoeverre er daadwerkelijk sprake is van een onrechtmatigheid. De verdere uitwerking hiervan is opgenomen in de geactualiseerde Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023.

Daarnaast speelt het **misbruik en oneigenlijk gebruik criterium** bij gemeenten een belangrijke rol. De rechtmatigheidseis betreft ook de toetsing op juistheid (nauwkeurigheid) en volledigheid van de gegevens die door de belanghebbenden zijn

⁴ Deze criteria zijn ontleend aan het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado)

⁵ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Begrotingscriterium

⁶ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Voorwaardencriterium

⁷ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium

⁸ Zie bijlage Begrippenlijst > Control Framework

verstrekt om het voldoen aan de hiervoor geldende voorwaarden aan te tonen. Dit ter voorkoming en bestrijding van misbruik en oneigenlijk gebruik van wet- en regelgeving (M&O-criterium).

Tenslotte is het **voorwaardencriterium** van belang. Bij het voorwaardencriterium gaat het erom dat bepalingen in wet- en regelgeving (vastgestelde normenkader) worden nageleefd. Voor de rechtmatigheidscontrole zijn met name de gestelde voorwaarden, die betrekking hebben op recht (*heeft de ontvanger wel recht op de vergoeding of subsidie*), hoogte (*klopt het bedrag, is de berekening juist*) en duur (*zijn de juiste termijnen in acht genomen*) van belang. Een voorbeeld van het niet naleven van het voorwaardencriterium is het ten onrechte niet Europees aanbesteden van een opdracht. Op 14 februari 2024 heeft de Gemeenteraad het Normenkader 2023-2024 vastgesteld.

1.2 Doelstelling

Het doel van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) is om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig te detecteren en te laten corrigeren. De VIC is niet verantwoordelijk voor het nemen van beslissingen en het ontwerpen en implementeren van systemen voor de beheersing van bedrijfsprocessen. De VIC toetst de opzet, bestaan en werking van de systemen.

Hierbij wordt onder meer aandacht besteed aan de opzet, het bestaan en de werking van relevante interne beheersmaatregelen, alsmede de risico's die aanwezig zijn voor wat betreft de eerdergenoemde aspecten van getrouwheid en rechtmatigheid. De VIC is een aanvulling op de reguliere kwaliteitscontroles, in die zin dat:

- een objectief oordeel gegeven wordt over de opzet, het bestaan en de werking van de interne controles en beheersmaatregelen, die in de 2^e lijn uitgevoerd moeten worden;
- de focus ligt op de materiële processen. Dit zijn processen met de grootste (financiële) risico's.

De informatie uit de VIC en de uitvoering van de interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering in alle opzichten te verbeteren. De VIC richt zich voornamelijk op de zogenaamde getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen. Dit betekent dat de VIC vooral gericht is op:

- het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures;
- het juist gebruiken van gemandateerde bevoegdheden en de juiste inrichting van systemen;
- betrouwbaarheid (juistheid, volledigheid, tijdigheid) en financiële rechtmatigheid van transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking;
- het verder verminderen van de fraudegevoeligheid binnen de organisatie door tijdens de interne controle te toetsen op het M&O beleid.

Ieder jaar voert de externe accountant een Interimcontrole en een Jaarrekeningcontrole uit. Het doel van deze controles is het vormen van een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, zodat een controleverklaring kan worden afgegeven. Dit kan een goedkeurende, met beperkingen of afkeurende verklaring zijn of een verklaring met een oordeelonthouding.

De VIC geeft de externe accountant een mogelijkheid om gebruik te maken van de bevindingen uit de VIC voor de eigen controlewerkzaamheden en oordeelsvorming van de getrouwheid van de jaarrekening als geheel.

De Verbijzonderde Interne Controle is voor de gemeente Waddinxveen dan ook een instrument om vast te stellen dat de interne beheersing van belangrijke financiële processen voldoet.

De doelstelling van dit Intern Beheersplan is hier invulling aan te geven door op gestructureerde wijze VIC-controles uit te voeren om primair de rechtmatigheid van de baten en lasten en balansmutaties vast te stellen en secundair risicogericht de getrouwheid hiervan te toetsen. De uitvoering van de VIC-werkzaamheden op basis van dit Intern Beheersplan draagt de bouwstenen aan voor de door College van B&W op te nemen rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Tegelijkertijd wordt aan de domeinen/procesverantwoordelijken/proceseigenaren bevindingen en aanbevelingen gerapporteerd om de interne beheersing (daar waar nodig) te verbeteren.

1.3 Uitwerking praktijk

Het College van B&W verantwoordt zich aan de Gemeenteraad in de jaarrekening over de rechtmatige totstandkoming van de verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties. Dit betekent dat deze in overeenstemming zijn met door de Gemeenteraad vastgestelde kaders zoals de begroting en gemeentelijke verordeningen en met bepalingen in de financiële wet- en regelgeving. Het is de verantwoordelijkheid van het College van B&W om in samenwerking met de gehele gemeentelijke organisatie tot de rechtmatigheidsverantwoording te komen. In de Notitie Rechtmatigheidsverantwoording heeft de Commissie BBV nadere aanwijzingen gegeven over de informatie die het College van B&W in de jaarrekening en de paragraaf bedrijfsvoering als onderdelen van de jaarstukken moet en/of kan opnemen. Dit is verder uitgewerkt in de geactualiseerde Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023. De rechtmatigheidsverantwoording is de schriftelijke verklaring die het College van B&W, volgens een verplicht format (integraal onderdeel van de jaarstukken), afgeeft bij de jaarrekening.

De door de Gemeenteraad aangewezen accountant toetst of de jaarrekening en daarmee de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is.

Met andere woorden: *is de uitspraak van het College van B&W juist, volledig en goed onderbouwd. De accountant geeft vanaf het verslagjaar 2023 geen controleverklaring meer af over de rechtmatigheid, maar alleen over de getrouwheid van de jaarrekening.*

De verantwoordelijkheid voor het rapporteren over de *rechtmatigheid* verschuift van accountant naar het College van B&W.

Door de invoering van de wetswijziging over de rechtmatigheidsverantwoording, hebben de VIC-medewerkers het intern beheersplan aangepast. Met dit Intern Beheerplan 2024 geeft het College van B&W invulling aan de (verdere) inrichting van het controlemechanisme dat benodigd is om zorg te dragen voor de toetsing van de financiële rechtmatigheid. Het intern beheersplan heeft als doel om het controlerisico bij de controle van de jaarrekening te minimaliseren tot een aanvaardbaar niveau en om de getrouwheid en financiële rechtmatigheid vast te stellen.

2 Scope

Binnen de beperkingen van elke organisatie moeten keuzes worden gemaakt welke processen voor 2024 onderzocht⁹ gaan worden. In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is het van belang beschikbare capaciteit zo in te zetten dat de financieel omvangrijke processen op het aspect van rechtmatigheid met voldoende diepgang wordt gecontroleerd.

Met de volgende processen is een materieel deel van de uitgaven en inkomsten afgedekt. Deze processen zijn in afstemming met de accountant bepaald¹⁰.

Nr.	Proces	Aandachtsgebied	Risico	Materieel	Controle uitvoeren (Op basis van Werkprogramma)	Toelichting
1	Aanbestedingen	Alle aandachtsgebieden	Hoog	Ja	Ja	N.v.t.
2	Begrotingswijzigingen	Bedrijfsvoering	Laag	Ja	Ja	Proces zat nog in de lopende bevindingen v.w.b. controle op technische functiescheiding. Daarnaast richt de controle zich op juistheid, tijdigheid van informatie en informatieverwerking. (Begrotingscriterium en M&O-criterium).
3	Grondaankoop	Ruimte	Laag	Nee	Ja	N.v.t.
4	Grondverkoop	Ruimte	Hoog	Ja	Ja	N.v.t.
5	Inkomende subsidies	Alle aandachtsgebieden	Hoog	Ja	Ja	Proces is nieuw.
6	Inkopen en Betalingen	Alle aandachtsgebieden	Hoog	Ja	Ja	N.v.t.
7	Jeugdzorg	Maatschappij	Hoog	Ja	Ja	N.v.t.
8	Legesopbrengsten Burgerzaken	Publieksplein	Laag	Nee	Ja	Controle op rechtmatigheid en volledigheid van kasopbrengsten en uitgaven. (M&O-criterium).
9	Leerlingenvervoer	Maatschappij	Midden	Nee	Ja	N.v.t.
10	Memoriaalboekingen	Bedrijfsvoering	Hoog	Ja	Ja	Als hierboven vermeld.
11	Participatiewet (Werk en Inkomen)	Maatschappij	Hoog	Ja	Ja	N.v.t.
12	Personeel- en salarisproces	Bedrijfsvoering	Midden	Ja	Ja	N.v.t.
13	Subsidieverstrekingen - Eindafrekeningen (uitgaande subsidies)	Maatschappij	Midden	Ja	Ja	N.v.t.
14	Verbonden partijen (Gemeenschappelijke regelingen)	Alle aandachtsgebieden	Midden	Ja	Ja	Proces is nieuw.
15	Wmo-voorzieningen	Maatschappij	Hoog	Ja	Ja	N.v.t.
16	Zwembad (kasgeld en voorraad)	Publieksplein	Laag	Nee	Ja	Proces is nieuw. Opzet, bestaan en werking proces controleren. Controle op rechtmatigheid en volledigheid van kasopbrengsten en uitgaven. (M&O-criterium).

⁹ VIC controleert achteraf op de getrouwheid en de rechtmatigheid van de transacties.

¹⁰ Ieder jaar zal worden bepaald of deze risicogebieden moeten worden aangepast c.q. aangevuld.

De uitvoering van de processen Omgevingsvergunningen en Belastingen is uitbesteed aan de Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH) respectievelijk Belastingen samenwerking Gouwe Rijnland (BSGR). De BSGR zorgt voor de heffing en inning van de gemeentelijke belastingen en (bouw) leges.

De accountant van de BSGR geeft een accountantsverklaring (Assurance rapport) af bij deze ISAE3402¹¹ verantwoording. De gemeente verkrijgt hiermee voldoende informatie over de juistheid (nauwkeurigheid) en volledigheid van de beheersmaatregelen en hiermee de belasting- en legesopbrengsten.

Voor meer informatie over de hierboven vermelde processen, alsmede de specifieke controleaanpak, wordt bij de uitvoering van dit Intern Beheersplan gebruik gemaakt van Werkprogramma's VIC (voor verdere uitleg zie paragraaf 3.3).

De geselecteerde processen zijn niet statisch en kunnen i.v.m. de diverse ontwikkelingen geactualiseerd worden. Jaarlijks, vòòr het begin van het nieuwe controlejaar, actualiseren we in overleg met de accountant de risicogebieden, waarbij we ook rekening houden met de eventuele aangedragen bevindingen en aanbevelingen uit eerdere controles.

De volgende elementen hebben een verhoogde aandacht in de verbijzonderde interne controle 2024 en verder.

- Frauderisicoanalyse en kwetsbare functies
- Declaraties college B&W
- Inhuur van derden¹²
- Grondexploitatie (Grex)

Deze elementen worden hieronder toegelicht.

Frauderisico's en Frauderisicoanalyse

De aandacht voor fraude in het gemeenteland is de laatste jaren toegenomen. Elke gemeente heeft te maken met frauderisico's, die deels wel en deels niet voorkomen kunnen worden. De overheidsorganisaties zijn afgelopen jaren diverse malen opgeschrikt door fraudesignalen. Daarnaast is de accountant met ingang van boekjaar 2022 verplicht bij wettelijke controleopdrachten te rapporteren over fraude en continuïteit.

De accountant heeft in de managementletter van 2023 geadviseerd om een frauderisicoanalyse op te stellen, waarin ook nadrukkelijk aandacht wordt gevraagd voor Misbruik en Oneigenlijk gebruik van gemeenschapsgeld (M&O-risico's) als gevolg van de verwevenheid tussen fraude en M&O.

Door het opstellen van een frauderisicoanalyse, kunnen we weloverwogen keuzes maken ten aanzien van het voorkomen van fraude of het tijdig constateren.

Voor het identificeren en analyseren van frauderisico's is geadviseerd om gebruik te maken van de zogenoemde fraudedriehoek¹³. Deze standaard noemt 3 kenmerken (fraudedriehoek), die gezamenlijk kunnen leiden tot fraude:

- Motivatie of *druk*;
- Waargenomen *gelegenheid*;
- Bepaalde argumenten ter rechtvaardiging of *rationalisatie*.

Vanwege de huidige economische ontwikkelingen is geadviseerd om bij de analyse nadrukkelijk aandacht te besteden aan de elementen *druk* en *rationalisatie*.

Het MT heeft op 13 december 2023 besloten om te starten met een frauderisicoanalyse en deze als een groeimodel zien voor de komende periode.

Bij de uitvoering van het Intern Beheersplan wordt ook aandacht besteed aan frauderisico's. De VIC-werkzaamheden zijn echter niet specifiek gericht op het ontdekken van fraude. Hiervoor zijn specifieke onderzoeken nodig op dit gebied, omdat fraude veelal gepaard gaat met maatregelen die een schuldlige neemt om de fraude te vermommen. De mogelijke frauderisico's in de processen zijn al geanalyseerd en in het werkprogramma per proces opgenomen. In de werkprogramma's hebben we naast de risico's ook aangegeven welke interne beheersmaatregelen getroffen moeten worden om ook de frauderisico's tot een minimum te beperken. De VIC zal deze risico's ook afstemmen met de organisatie brede frauderisicoanalyse.

Het eerste deel van de frauderisico-inventarisatie is beschrijvend. Aan de orde komt wat onder fraude wordt verstaan en welke factoren er spelen bij frauderisico. Als laatste beschrijvende deel wordt weergegeven welke algemene maatregelen er binnen de gemeentelijke organisatie aanwezig zijn in het kader van fraudepreventie.

Per financieel proces zullen de frauderisico's worden geanalyseerd, inclusief de inschatting van de kans en impact en een inschatting van de restrisico's en indien nodig zullen ook de aanvullende beheersmaatregelen komen om de om geïnventariseerde restrisico's af te dekken.

Het College van B&W is primair verantwoordelijk voor het vermijden en ontdekken van fraude en stelt een frauderisicoanalyse op.

¹¹ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > ISAE3402

¹² Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Inhuur derden

¹³ Model dat de drie factoren (druk, gelegenheid, rationalisatie) verklaart die bijdragen tot frauduleus gedrag en om frauderisico's in kaart te brengen.

Cluster VIC heeft als taak om de actualisatie van de frauderisicoanalyse te coördineren. Ook is het belangrijk om het onderwerp frauderisico en integriteit periodiek te agenderen als gespreksonderwerp tussen het Managementteam, Directie, het College van B&W, leidinggevenden en medewerkers en medewerkers onderling.

Kwetsbare functies

In kader van de frauderisicoanalyse zullen ook de risicovolle en kwetsbare functies worden geïnventariseerd. Het gaat hierbij om functies die in de uitvoering van taken extra risico's op integriteitsbreuken met zich mee kunnen brengen in verband met:

- Werken met gevoelige gegevens en omgaan met de vertrouwelijkheid van deze gegevens;
- Beschikken over geld (innen en uitkeren van gelden, activiteiten met contante gelden in de vorm van budgetten, declaraties, premies, toelagen en gratificaties.
- Machts- en monopoliepositie;
- Toekennen van rechten en bevoegdheden aan personeel of burgers (bijvoorbeeld het toekennen van vergunningen en legitimatiebewijzen);
- Beoordelen en adviseren met grote gevolgen;
- Aanschaffen van goederen en diensten (inkoop en aanbestedingen);
- Handhaven;
- Solistisch handelen;
- Werken in directe invloedssfeer van burgers en bedrijven.

Declaraties college B&W

Voor hun werk maken de leden van het College van B&W verschillende kosten. Daarvoor ontvangen zij, naast hun loon, een vaste – wettelijk bepaalde – maandelijkse onkostenvergoeding. Daarnaast kunnen collegeleden sommige kosten apart declareren, zoals reiskosten of opleidingskosten. De gemeente Waddinxveen heeft integriteit van bestuurders hoog in het vaandel staan, om die reden worden de declaraties van collegeleden gecontroleerd aan vigerende regelgeving.

Inhuur van derden

Onder inhuur verstaan we personele capaciteit, die niet in dienst is van de gemeente, maar die tijdelijk door het management wordt ingezet voor het opvangen van fluctuaties in de bedrijfsvoering, het uitvoeren van innovatieve projecten en incidentele specifieke klussen. Gemeente Waddinxveen was in de jaarrekening 2022 15% van de totale formatie voor inhuurkosten.

Gemeente Waddinxveen hecht belang aan een stabiele en professionele organisatie. Bovendien is wetgeving rondom Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA) sterke sturing en beheersing op externe inhuur noodzakelijk.

Grondexploitatie (Grex)

Gemeente Waddinxveen kent als groeigemeente diverse grondposities, samenwerkingen en grondontwikkelingen waarbij de gemeente diverse risico's loopt.

Ieder jaar wordt aan de hand van de begroting en jaarrekening beoordeeld of er wijzigingen zijn in de belangrijke risicogebieden. Het Intern Beheersplan wordt op basis hiervan bijgesteld.

Eveneens jaarlijks worden de volgende proces overstijgende activiteiten uitgevoerd:

- Actualisatie rechtmatigheid normenkader (externe wetgeving en eigen regelgeving);
- Aanpassen toetsingskader na wijziging externe wetgeving en eigen regelgeving;
- Aanpassen controleplan per proces na wijziging externe wetgeving en eigen regelgeving;
- Aanpassen controleplan per proces bij wijziging proces (beheersmaatregelen/risico's);
- Afspraken met extern accountant ten aanzien van de Verbijzonderde Interne Controle en Interimcontrole.

3 Verantwoordingsgrens en rapportagegrens (materialiteit)

De hoogte van de materialiteit (goedkeuringstolerantie) bepaalt in belangrijke mate de omvang en diepgang van de controlewerkzaamheden die een accountant uitvoert bij de controle van de jaarrekening. De materialiteit is de grens die de accountant hanteert om afwijkingen te evalueren. Van alle afwijkingen die de materialiteitsgrens te boven gaan, verzoekt de accountant om een correctie.

Voor de controle van de rechtmatigheid vanaf het boekjaar 2023 is een afzonderlijk (wettelijk) kader van toepassing voor de evaluatie van afwijkingen en de verantwoording hiervan in de rechtmatigheidsverantwoording en/of paragraaf Bedrijfsvoering.

De materialiteit wordt bepaald om vast te stellen of de omvang van fouten¹⁴ en onzekerheden in de jaarrekening als significant moeten worden beschouwd. Als sprake is van significantie kan de accountant goedkeuring onthouden op de jaarstukken of een verklaring afgeven met beperkingen. De BADO (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden)

¹⁴ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Fout(en)

schrijft voor een goedkeurende verklaring bij de jaarrekening een maximale foutentolerantie voor van 1% en een maximale onzekerheid van 3%.

Aan de hand van het financieel belang voor de gemeente en de inschatting van de kans op fouten en onzekerheden (risico's) wordt bepaald welke processen de grootste impact hebben op de controle op en goedkeurende verklaring bij de jaarstukken. Deze processen zijn onderdeel van de VIC.

De materialiteit, het financieel belang van een proces en het risicoprofiel bepalen ook de omvang van de steekproef.

In de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening wordt voor de boekjaren 2023 en 2024 over afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) gerapporteerd met een verantwoordingsgrens van 2% van de werkelijke totale lasten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de reserves.

In de Paragraaf bedrijfsvoering in de jaarrekening worden alle geconstateerde afwijkingen (fouten of onduidelijkheden) gelijk of groter dan € 150.000,- nader toegelicht.

4 Opzet Verbijzonderde Interne Controle (VIC)

4.1 Normenkader en toetsingskader

Voor de VIC in het kader van de rechtmatigheids- (en getrouwheids-) controle gelden binnen gemeente Waddinxveen een aantal kaders. De Gemeenteraad stelt jaarlijks het normenkader voor de accountantscontrole vast. In het normenkader wordt vastgelegd welke interne en externe (financiële) wet- en regelgeving van toepassing is, in het kader van de VIC. Het normenkader wordt vervolgens intern in de organisatie geoperationaliseerd in een toetsingskader waarin voor de eerdere benoemde in de scope betrokken processen wordt aangegeven welke wet- en regelgeving van toepassing is en met name welke bepalingen van belang zijn voor de toetsing van de rechtmatigheids- (en getrouwheids-) aspecten. Dit komt terug in de interne werkprogramma's.

4.2 Intern Beheersplan

In het Intern Beheersplan, zoals deze nu voor u ligt worden de kaders voor de VIC voor het verslagjaar 2024 beschreven. Het Intern Beheersplan gaat in op het gehele proces van interne controle in het kader van financiële rechtmatigheid en vormt de basis voor de onderliggende interne werkprogramma's. Het Intern Beheersplan 2024 wordt door het College van B&W vastgesteld.

4.3 Werkprogramma

Per significant proces is een werkprogramma opgesteld met checklists (key controls en controlepunten) die de basis zijn voor de VIC-werkzaamheden. Deze werkprogramma's en checklists worden jaarlijks geëvalueerd en geactualiseerd. In een werkprogramma per proces staat beschreven wat de doelstelling van de controle is, welke risico's er in de basis zijn per processtap en - of, en hoe deze risico's worden afgedekt door interne beheersmaatregelen. Vervolgens is er per proces een controle aanpak geformuleerd.

Een proces is een afgebakend geheel van eenduidige maatregelen van administratieve organisatie en interne controle. Een proces kan dus op verschillende aandachtsgebieden betrekking hebben. Bijvoorbeeld een beschikking subsidieverlening wordt opgesteld en door een gemandateerde ondertekend binnen het aandachtsgebied Maatschappij. De financiële afwikkeling wordt gedaan door het aandachtsgebied Bedrijfsvoering Team Financiën.

Voor de beoordeling van de rechtmatigheid zijn de in paragraaf 2 genoemde processen, afgestemd met de accountant, als relevant voor de VIC benoemd. De controle van deze processen vormt de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording.

Het werkprogramma per proces komt tot stand door gesprekken met proceseigenaren, procesmedewerkers, beleidsmedewerkers, medewerkers uit de 1^e en 2^e lijn en bevat in chronologische volgorde de volgende elementen:

- Procesverantwoordelijke
- **Financiële omvang**
- **Relevante interne – externe wet- en regelgeving**
- **Controle doelstelling van de VIC**
- Toetsings- en verantwoordingscriterium
- **Risico's**
- **Beheersmaatregelen**
- Voorgestelde controleaanpak
- Omvang controle
- Frequentie/periodiciteit

De dikgedrukte elementen zijn hieronder nader toegelicht.

4.3.1 Financiële omvang

In deze paragraaf van een werkprogramma wordt vastgelegd wat de financiële omvang is van het (deel)proces waarop de VIC wordt uitgevoerd.

4.3.2 Relevante wet- en regelgeving

In deze paragraaf van een werkprogramma worden de relevante normen vastgelegd. Controle gaat immers uit van het spiegelen van de feitelijke situatie aan de relevante normen. Dit heeft een relatie met het eerder in dit Intern Beheersplan beschreven normen- en toetsingskaders.

4.3.3 Controle doelstelling van interne controle

De doelstelling die in deze paragraaf van een werkprogramma wordt opgenomen vloeit voort uit het normenkader en is primair gericht op (financiële) rechtmatigheid en getrouwheid.

4.3.4 Risico's

Op basis van de relevante wet- en regelgeving en de controledoelstelling wordt door de uitvoerders van de VIC per proces, de risico's en beheersmaatregelen in kaart gebracht en vastgelegd in een controleaanpak per (deel)proces. Dit is de verdere basis voor de uit te voeren VIC-werkzaamheden.

4.3.5 Beheersmaatregelen

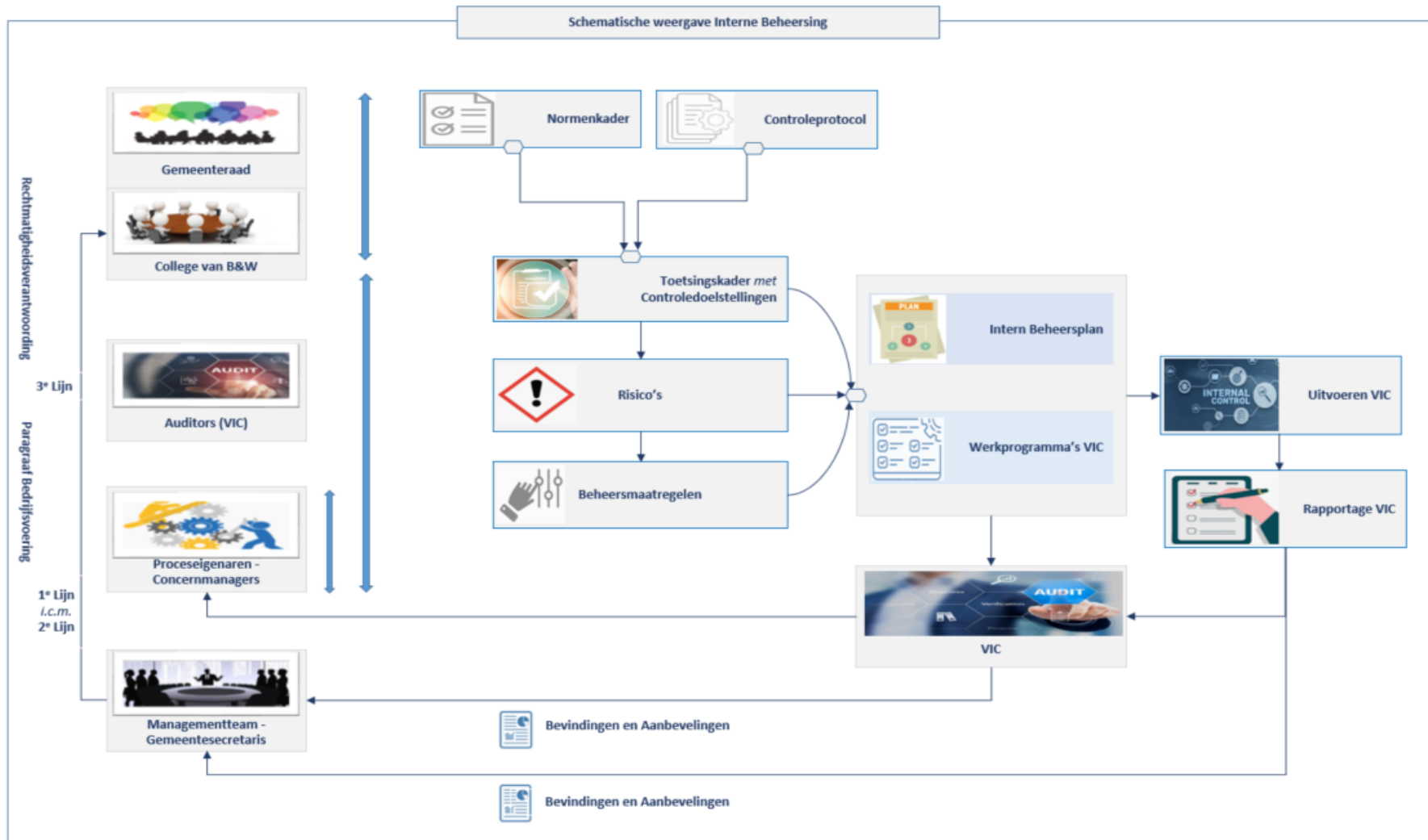
Aan de hand van gesprekken met de proceseigenaren, bestudering van procesbeschrijvingen en lijncontroles (ter vaststelling van het bestaan van de beheersmaatregelen), zullen de uitvoerders van de VIC vaststellen welke beheersmaatregelen bestaan binnen de organisatie om de geïdentificeerde risico's te verkleinen. De beheersmaatregelen zullen worden geformuleerd op basis van de 6W's en H-methode. Dit betekent dat bij de formulering van de beheersmaatregelen zoals die zullen worden opgenomen in het werkprogramma worden de volgende elementen meegenomen:

- **Wie** voert de beheersmaatregel uit?¹⁵
- **Wat** houdt de beheersmaatregel in?
- **Waarom** wordt de beheersmaatregel uitgevoerd? *M.a.w. welk risico wordt primair gemitigeerd met deze beheersmaatregel?*
- **Wanneer** wordt de beheersmaatregel uitgevoerd? *M.a.w. met welke periodiciteit?*
- **Waarmee** wordt de beheersmaatregel uitgevoerd? *M.a.w. op basis van welke brondocumentatie wordt de controle uitgevoerd?*
- **Waarover** en aan wie wordt gerapporteerd?
- **Hoe** is uitvoering van de beheersmaatregel zichtbaar?

¹⁵ Hierbij wordt rekening gehouden met voldoende primaire- danwel secundaire controle technische functiescheiding in het betreffende proces.

3.4 Schematische weergave opzet interne beheersing

Hieronder is de samenhang weergegeven tussen alle voorafgaande paragrafen en de organen die een rol hebben in het kader van interne beheersing.

5 Stappenplan Verbijzonderde Interne Controle

5.1 Inleiding

Op het moment dat is bepaald welke processen zullen worden onderzocht en de werkprogramma's met daarbij behorende onderzoeksplannen (waarin de van toepassing zijnde risico's en beheersmaatregelen geïdentificeerd zijn) zijn opgesteld, dienen de volgende stappen doorlopen te worden:

- Tussenevaluatie
- Volledigheidscheck op de geformuleerde beheersmaatregelen
- Systeemgerichte werkzaamheden (testen van beheersmaatregelen)
- Gegevensgerichte werkzaamheden
- Terugkoppeling van bevindingen
- Rapportage

5.2 Tussenevaluatie

De bevindingen voortkomend uit het opstellen van een werkprogramma (identificatie risico's en beheersmaatregelen) worden gedeeld met de proceseigenaren en concernmanager. Op het moment dat bij een bepaald proces wordt geconstateerd dat een specifiek risico onvoldoende of niet wordt verminderd met het inzetten van een beheersmaatregel, dan wordt bekeken of er aanvullende beheersmaatregelen mogelijk zijn om de risico's alsnog af te dekken. Indien dit niet mogelijk is dan wordt er in overleg met de accountant bepaald welke gegevensgerichte werkzaamheden (zie paragraaf 4.5) uitgevoerd moeten worden om het risico te verminderen.

5.3 Volledigheidscheck op geformuleerde beheersmaatregelen

Gebaseerd op de uitkomsten voortkomend uit de identificatie van risico's en beheersmaatregelen moet door de uitvoerders van de VIC een evaluatie (oordeel) worden opgesteld waarbij wordt nagegaan of alle geïdentificeerde risico's worden verkleind middels in de uitvoering ingebouwde beheersmaatregelen. De uitvoerders van de VIC doen dit door het uitvoeren van een *lijncontrole* op de deze beheersmaatregelen.

Relevante vragen:

- Zijn er per genoemd risico tenminste 1 of meer beheersmaatregelen benoemd?
- Zijn de geformuleerde beheersmaatregelen afdoende om het risico te verkleinen?
- Waar blijkt dat uit? (Voeg bewijstukken toe in de vorm van een lijncontrole).
- Indien er uit bewijstukken blijkt dat een beheersmaatregel aangepast is, dan dienen bovenstaande vragen opnieuw beantwoord te worden.
- Zijn er risico's waarbij geen beheersmaatregel is benoemd? Zo ja, bij welke risico's?

De beantwoording van deze vragen wordt vastgelegd in een controleaanpak behorende bij het betreffende werkprogramma.

5.4 Systeemgerichte werkzaamheden

5.4.1 Doel

Op basis van de bevindingen uit de 'volledigheidscheck' wordt bepaald welke beheersmaatregelen kunnen worden getoetst op werking. Systeemgerichte toetsing van de werking betekent dat er door een deelwaarneming wordt vastgesteld of de beheersmaatregelen het gehele jaar *effectief* gewerkt hebben.

5.4.2 Bepaling omvang

De omvang van de VIC wordt bepaald op basis van de financiële omvang, risico's van de processen en is tevens afhankelijk van de frequentie waarin de beheersmaatregel wordt uitgevoerd. Voor de bepaling van deze deelwaarneming wordt het volgende schema gehanteerd.

Frequentie beheersmaatregel	Aantal deelwaarnemingen
Diverse malen per dag	25-40
Dagelijks	25
Wekelijks	5
Maandelijks	2
Per kwartaal	2
Jaarlijks	1

Tabel 1: frequentie deelwaarnemingen.

De actuele frequentie van de beheersmaatregel is te vinden in de controleaanpak behorende bij het betreffende werkprogramma.

5.4.3 Spreiding – periodiciteit van de VIC

De verdeling van de deelwaarneming(en) over het jaar vinden plaats in afstemming met de accountant.

5.4.4 Omgaan met bevindingen

Tijdens het toetsen van de werking kan een afwijking worden geconstateerd in de uitvoering van de beheersmaatregel over het gehele jaar. Bij het constateren van een afwijking moet bepaald worden of deze afwijking van incidentele dan wel een structurele aard is. Ook moet worden de impact van de afwijking worden vastgesteld.

Incidentele afwijking:

Bij een incidentele afwijking vindt isolatie plaats van de financiële populatie waarop de bevinding betrekking heeft. Op deze geïsoleerde populatie dienen aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden te worden uitgevoerd in overleg met de accountant. Op de restpopulatie worden aanvullende systeemgerichte werkzaamheden uitgevoerd volgens *tabel 1*.

Structurele afwijking:

Bij een structurele afwijking dient direct te worden overgegaan op gegevensgerichte werkzaamheden (zie paragraaf 4.5).

5.5 Gegevensgerichte werkzaamheden

Er dienen gegevensgerichte werkzaamheden plaats te vinden in de volgende situaties:

- Er is geen beheersmaatregel bij een risico;
- Er is wel een beheersmaatregel benoemd maar deze is in opzet niet toereikend om het risico af te dekken;
- De beheersmaatregel is niet effectief gedurende het gehele jaar.

De gegevensgerichte controle aanpak vindt plaats in overleg met de accountant. De gegevensgerichte controle is een maatwerk oplossing. Een belangrijk element hierbij is het bepalen van de steekproef populatie. De financiële omvang van de populatie is bepalend voor grootte van de steekproef.

De gegevensgerichte controle aanpak en vastlegging in het controledossier omvat de volgende elementen:

- Afbakenen van de populatie;
- Vastleggen betrouwbaarheidseisen lijstwerk populatie;
- Lijstwerk populatie afstemmen met de accountant;
- Omvang steekproef afstemmen met de accountant;
- Afstemming met accountant over de te toetsen thema's voor de gegevensgerichte werkzaamheden en de bewijsstukken;
- Afspraken maken met de accountant over de vorm en inhoud van rapportage inclusief foutenevaluatie.

Als tijdens de controle blijkt dat de gecontroleerde steekproeven fouten, onvolkomenheden of onrechtmatigheden bevatten, dan bepaalt de VIC-coördinator in overleg met de concernmanager Bedrijfsvoering en concerncontroller en in afstemming met de accountant of steekproef moet worden uitgebreid.

5.6 Terugkoppeling van bevindingen

Ter afsluiting van de VIC wordt contact gezocht met de betrokken concernmanager, proceseigenaren (eventueel procesmedewerkers) en concerncontroller om de bevindingen en aanbevelingen van de uitgevoerde VIC op het betreffende proces terug te koppelen. Deze terugkoppeling omvat:

- Aanpak van de (V)IC;
- Bespreken van de afwijkingen (op beheersmaatregelen);
- Conclusie over het gehele proces;
- Aanbevelingen ter verbetering van het gehele proces;
- Bespreken van te nemen acties door de proceseigenaren en/of procesmedewerkers;
- Tijdlijn op vervolgactie.

De VIC-coördinator draagt zorg voor de monitoring van de aanbevelingen en spreekt de proceseigenaren en/of concernmanagers indien noodzakelijk, aan op de voortgang.

5.6.1 Rapportage

Het product van de VIC ten aanzien van de werking van de interne controle is met name gericht op een oordeel over de opzet, het bestaan en de werking van de beheersmaatregelen binnen een bepaald proces. Dit oordeel is tweeledig:

1. Alle geïdentificeerde risico's in de basis zijn afgedekt middels een beheersmaatregel;
2. Alle beheersmaatregelen die zijn geïdentificeerd het hele jaar *effectief* gewerkt hebben.

In de rapportage worden aanvullend de volgende elementen opgenomen:

- Bevindingen gegevensgerichte werkzaamheden ter afdichting van de risico's waar geen beheersmaatregel aan ten grondslag ligt;
- Aanbeveling op bevindingen voortkomend uit gegevensgerichte werkzaamheden;

- Aanbevelingen over het opstellen van een beheersmaatregel ten opzichte van een niet afgedekte risico;
- Aanbeveling op niet effectieve beheersmaatregelen;
- Overzicht van eventuele herstel acties door proceseigenaren.

Per gecontroleerd proces maken de VIC-medewerkers een digitaal dossier aan. Hier slaan ze alle gegevens en documentatie met betrekking tot de controles op.

Als de controles zijn afgerond volgt per proces een VIC-verslag. VIC rapporteert via een vast format, zoveel mogelijk geüniformeerd voor alle processen. De VIC-coördinator stemt de VIC-verslagen met eventuele bevindingen af met de proceseigenaren en concernmanagers, zodat de proceseigenaren en concernmanagers op de hoogte zijn van de kwaliteit van de uitvoering van het gecontroleerd proces en eventueel tijdig kunnen bijsturen.

De proceseigenaren en de concernmanagers geven commentaar op het VIC-verslag. Het commentaar wordt vastgelegd in het VIC-verslag. Het definitieve verslag wordt opgestuurd naar zowel de proceseigenaar als de concernmanager.

Twee keer per jaar stelt de VIC-coördinator een samenvatting van de bevindingen en aanbevelingen op voor het MT en neemt hier de meest recente bevindingen en aanbevelingen van de accountant in mee. De VIC bespreekt met het MT de voortgang van de controlewerkzaamheden, de bevindingen uit de VIC, (openstaande) aanbevelingen en conclusies uit de VIC, follow-ups en verbeteracties en adviseert over de te nemen acties.

De door het MT vastgestelde VIC-rapportages worden met het College van B&W gedeeld en door het College van B&W vastgesteld.

6 Planning

De planning van de interne controle vindt in boekjaar 2024 gefaseerd (elk kwartaal) plaats.

Afhankelijk van het proces bereidt de VIC, de controle aan het einde van het kwartaal voor en voert deze in de eerste twee weken van het kwartaal daaropvolgend uit. We hebben hiervoor een aparte planning opgesteld. Hieronder is de jaarplanning opgenomen.

Nr.	Activiteit	Planning				Wie
		Q1	Q2	Q3	Q4	
1	BELEID - OVERSTIJGENDE ACTIVITEITEN					
1.1	Actualiseren Intern Beheersplan					VIC-coördinator
1.2	Actualiseren Werkprogramma's					VIC-coördinator
1.3	Actualiseren Normenkader					VIC-medewerker
1.4	Actualiseren Toetsingskader					VIC-medewerker

Nr.	Uitvoering Verbijzonderde Interne Controle inclusief rapportage	Planning				Wie
		Q1	Q2	Q3	Q4	
2	Proces					
2.1	Aanbestedingen					VIC-medewerkers
2.2	Begrotingswijzigingen					VIC-medewerkers
2.3	Grondaankoop					VIC-medewerkers
2.4	Grondverkoop					VIC-medewerkers
2.5	Inkomende subsidies					VIC-medewerkers
2.6	Inkopen en Factuurafhandeling					VIC-medewerkers
2.7	Jeugdzorg					VIC-medewerkers
2.8	Legesopbrengsten Burgerzaken					VIC-medewerkers
2.9	Leerlingenvervoer					VIC-medewerkers
2.10	Memoriaalboekingen					VIC-medewerkers
2.11	Participatiewet (Werk en Inkomen)					VIC-medewerkers
2.12	Personeel- en salarisproces					VIC-medewerkers
2.13	Subsidieverstrekingen - Eindafrekeningen (uitgaande subsidies)					VIC-medewerkers
2.14	Verbonden partijen (Gemeenschappelijke regelingen)					VIC-medewerkers
2.15	Wmo-voorzieningen					VIC-medewerkers
2.16	Zwembad (kasgeld en voorraad)					VIC-medewerkers

Uitvoering Accountantscontrole			
Nr.	Type controle	Planning	Wie
3.1	Interimcontrole deel 1 (Q1-Q2 2024) en IT-audit	30-9-2024 - 10-10-2024	Accountant – IT auditor
3.2	Interimcontrole deel 2 (Q3-Q4 2024)	13 – 16 januari 2025	Accountant
3.3	Controle jaarrekening	April/Mei volgend op verslagjaar	Accountant

4	RAPPORTAGES	Q1	Q2	Q3	Q4	Q5	Wie
4.1	VIC kwartaalrapportages (VIC-verslagen)						VIC-coördinator
4.2	Integraal VIC-rapportages (MT-College van B&W)						VIC-coördinator
4.2	Managementletter						Accountant
4.3	Accountantsverslag						Accountant

7 Belangrijkste kaders voor rechtmatigheidsverantwoording

De belangrijkste kaders met betrekking tot de interne- en verbijzonderde interne controle zijn vastgelegd in de onderstaande regels:

Externe kaders	Interne kaders
1. Gemeentewet (artikel 212/213)	6. Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023
2. Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)	7. Controleverordening gemeente Waddinxveen 2023
3. Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)	8. Controleprotocol accountantscontrole jaarrekeningen 2023 - 2024 Waddinxveen
4. Kadernota Rechtmatigheid 2023 (commissie BBV)	9. Normenkader 2023-2024
5. Rechtmatigheidscriteria	10. Toetsingskader 2023-2024
	11. Notitie Voorkoming van Misbruik en Oneigenlijk gebruik gemeente Waddinxveen 2021

Hieronder geven we nadere toelichting op wat we onder de deze kaders verstaan.

7.1 Gemeentewet artikel 212 en 213

Artikel 212 van de Gemeentewet regelt de relatie tussen de Gemeenteraad en het van B&W.

In artikel 213 van de Gemeentewet is beschreven welke eisen de wet stelt met betrekking tot de accountantscontrole (inrichting accountantscontrole) en de controle van de in artikel 197 van de Gemeentewet bedoelde jaarrekening.

7.2 Besluit begroting en verantwoording (BVV)

Het Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is de basis voor de gemeentelijke en provinciale financiële verslaglegging en planning en control cyclus.

7.3 Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)

Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden bevat nadere regels over de reikwijdte van de accountantscontrole en de rapportering door de accountant in het verslag van bevindingen met betrekking tot de jaarrekening van provincies en gemeenten.

7.4 Kadernota Rechtmatigheid

Via de kadernota rechtmatigheid geeft de commissie Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de rechtmatigheidsverantwoording van de decentrale overheden conform artikel 75, lid 2 BBV. De kadernota rechtmatigheid wordt door de commissie BBV geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven en vormt ook de basis voor het normenkader rechtmatigheid.

7.5 Rechtmatigheidscriteria

In het Besluit Accountantscontrole Provincies en Gemeenten (BBV) is het begrip 'rechtmatigheid' in negen criteria ingedeeld (1 Begrotings-, 2 Calculatie-, 3 Valuterings-, 4 Voorwaarden-, 5 Volledigheid-, 6 Adressering-, 7 Aanvaardbaarheid-, 8 M&O-beleid en 9 Leveringscriterium).

7.6 Financiële verordening

De financiële verordening overeenkomstig artikel 212 van de Gemeentewet is het belangrijkste middel van de Gemeenteraad om kaders te stellen rondom de gemeentefinanciën (inrichting rechtmatigheidsbeheer).

In deze verordening is o.a. geregeld dat het College van B&W jaarlijks zorg draagt voor de interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen.

Het kader voor de Interne Controle (IC), is in artikel 29 van de Financiële verordening van de gemeente Waddinxveen 2023 vastgelegd.

7.7 Controleverordening en Controleprotocol

In het kader van de rechtmatigheidsverantwoording is in artikel 9 van de Financiële verordening gemeente Waddinxveen 2023 de te hanteren verantwoordings- en rapporteringsgrenzen voor de rechtmatigheidsverantwoording vastgelegd.

De controleverordening geeft de regels aan die gelden voor de controle van de jaarrekening. Het controleprotocol is een uitwerking van het *begrotingscriterium*.

Dit controleprotocol is in feite de opdrachtschrijving/verstrekking aan de accountant en heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de scope van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeuring- en rapporteringtoleranties voor de controle van de jaarrekening van de gemeente Waddinxveen.

De goedkeurings- en rapporteringstoleranties zijn vastgelegd in artikel 3.2 respectievelijk 3.3 van het Controleprotocol voor de accountantscontrole op de jaarrekening 2023-2024. De Gemeenteraad verstrekt de opdracht aan de accountant om de accountantscontrole uit te voeren. De accountant mag ook verwachten dat de gemeente inzichtelijk maakt welke interne en externe wet- en regelgevingen van toepassing zijn, hetgeen wordt zichtbaar in het normen- en toetsingskader.

7.8 Normenkader

Voor de rechtmatigheidsverantwoording is het belangrijk dat de geldende wet- en regelgeving duidelijk vastligt.

Deze geldende wet- en regelgeving (interne en externe regels) waar de VIC en de accountant op toetst, nemen we op in het normenkader. Het normenkader voor de rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit een overzicht van relevante externe en interne wet- en regelgeving (inventarisatie externe wetgeving, verordeningen en kaderstellende besluiten van de Gemeenteraad) voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen. Het College van B&W is primair verantwoordelijk voor de naleving van de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

Na instemming met het normenkader stuurt het College van B&W het normenkader naar de Gemeenteraad. Het normenkader dient uiterlijk voor de aanvang van de controle van de jaarrekening te zijn vastgesteld. De Gemeenteraad heeft het normenkader 2023-2024 op 14 februari 2024 vastgesteld.

De controle van de accountant en de VIC is limitatief gericht op de naleving van de wettelijke kaders, zoals opgenomen in het normenkader. In het normenkader zijn alleen de wet- en regelgevingen opgenomen die *directe financiële* beheershandelingen betreffen of kaderstellend zijn daarvoor. Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het College van B&W (die deze delegeert aan de ambtelijke organisatie) en wordt vastgelegd in het toetsingskader.

7.9 Toetsingskader

In het toetsingskader is per regeling/verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing.

Het toetsingskader (operationalisering rechtmatigheidsbeheer) is een uitwerking van het *voorwaarden criterium* en geeft aan welke bepalingen uit de wet- en regelgeving in het normenkader al dan niet financiële consequenties hebben. Praktisch gezien is het toetsingskader een tussenstap tussen het normenkader en de inrichting van de beheerorganisatie. De beheersorganisatie moet op een manier zijn ingericht dat de naleving van wet- en regelgeving met voor de gemeente financiële consequenties zichtbaar en toetsbaar zijn vastgelegd.

7.10 Notitie Voorkoming van Misbruik en Oneigenlijk gebruik gemeente Waddinxveen 2021.

In artikel 12 van de Financiële verordening van de gemeente Waddinxveen 2023 is opgenomen dat het College van B&W verantwoordelijk is voor de vastlegging van het beleid en de interne regels ter voorkoming van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen om aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording te kunnen voldoen. M&O-beleid¹⁶ is een van de belangrijkste toetsingscriteria: *de toetsing van het misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) van overheidsmiddelen*. Het beleid geeft structuur aan de regelgeving die gevoelig is voor misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik door burgers in de gemeente.

M&O-gevoelige regelgeving betreft de regels waarbij het geld wordt verstrekt aan burgers en organisaties (uitkeringen, subsidies), op basis van de door hen aangeleverde informatie. Op die manier is het fraudegevoelig. M&O-beleid zorgt ervoor dat de gemeente zich weerbaar maakt tegen misbruik en oneigenlijk gebruik.

De Commissie BBV heeft in het Kadernota Rechtmatigheid 2018 de gemeenten aanbevolen tot het maken van een M&O-beleid en aandacht te besteden aan dit beleid.

Op 5 januari 2021 is de Notitie Voorkoming van Misbruik en Oneigenlijk (M&O) gebruik door het College van B&W vastgesteld.

8 Rollen en verantwoordelijkheden Interne Beheersing

Binnen de interne beheersing¹⁷ onderscheiden we verschillende rollen. Bij iedere rol horen specifieke verantwoordelijkheden.

8.1 Gemeenteraad

De invoering van de rechtmatigheidsverantwoording is vooral bedoeld om het gesprek te ondersteunen tussen de Gemeenteraad en het College van B&W, over de (financiële) rechtmatigheid. Doel is de kaderstellende- en controlerende rollen van de Gemeenteraad op dit vlak te versterken. De gemeenteraad wijst ook de accountant aan voor de uitvoering van de accountantscontrole (interimcontrole en jaarrekeningcontrole). De accountantscontrole, en daarmee ook het aanwijzen, is een belangrijk onderdeel van de controlerende taak van de Gemeenteraad. Voor de gemeenteraad is dit een bijzondere taak, omdat de Gemeenteraad opdrachtgever is van de accountant.

¹⁶ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium

¹⁷ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > Interne Beheersing, IB

8.2 College van B&W

Het College van B&W was altijd al verantwoordelijk voor het rechtmatig handelen van de gemeente. Het College van B&W zorgt ervoor dat de administratie en interne beheersing zodanig is ingericht, dat het College van B&W verantwoording kan afleggen overeenkomstig de vigerende wet- en regelgeving (normenkader). Met de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording neemt het College van B&W deze uitdrukkelijke verantwoordelijkheid en legt het hiervoor rechtstreeks verantwoording af aan de Gemeenteraad. Het gehele College van B&W is verantwoordelijk voor het vermijden van rechtmatigheidsfouten en het optimaliseren van de bedrijfsprocessen om dit te voorkomen.

De commissie BBV heeft een standaardtekst opgesteld voor de rechtmatigheidsverantwoording. Deze tekst zal opgenomen moeten worden in de jaarrekening van de gemeente. De tekst voor de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in bijlage 3 Modelverantwoording.

8.3 Managementteam (MT)

De concernmanagers maken onderdeel uit van het MT. De concernmanagers zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het Intern Beheersplan en opvolging van de aanbevelingen. Over de VIC-resultaten wordt tweemaal per jaar gerapporteerd aan het MT. De concernmanagers wijzen de proceseigenaren aan.

8.4 Concernmanager (procesverantwoordelijke)

Iedere concernmanager is als procesverantwoordelijke primair verantwoordelijk voor een goede Administratieve Organisatie en interne beheersing (AO/IB) van zijn/haar processen en de informatieverwerkingssystemen (IT-systemen) binnen zijn/haar aandachtsgebied inclusief de interne controle daarop.

Daarnaast heeft de concernmanager een belangrijke rol in het stimuleren van kwaliteit binnen de aandachtsgebieden. De volgende aandachtspunten staan in relatie tot een kwalitatief goede en betrouwbare uitvoering:

- Werkprocessen moeten actueel en beschreven zijn;
- Er is waar nodig sprake van aantoonbare controletechnische functiescheiding;
- Risico's binnen de aandachtsgebieden of in de directe omgeving zijn in beeld.

Een concernmanager heeft met het op orde hebben van processen, beheersing van risico's en het voldoen aan de gestelde kwaliteitsnormen directe invloed op een rechtmatige dienstverlening.

Naarmate de kwaliteit van de werkzaamheden van de medewerkers in de aandachtsgebieden beter is, zullen aspecten die binnen de verantwoording van belang zijn (rechtmatigheid, tijdigheid, volledigheid en juistheid) minder snel in het geding komen.

Hiermee vormt de door de aandachtsgebieden geleverde kwaliteit de basis voor de beoordeling van de getrouwheid van de gemeentelijke jaarrekening en rechtmatigheidsverantwoording door de accountant.

Elke concernmanager is dus zelf verantwoordelijk voor de opzet en uitvoering van de processen en de hierin opgenomen beheersmaatregelen (interne controle). De interne controle (in de 1ste en 2de lijn) in de lijnorganisatie vormt de basis voor de rechtmatigheidsverantwoording. Dit houdt o.a. het volgende in:

- Opvolging van wet- en regelgeving, instructies en procedures.
- De gegevensverwerking moet juist, volledig en tijdig zijn.
- De betrouwbaarheid en rechtmatigheid van de transacties moet juist, volledig en tijdig zijn.
- Borging van functiescheidingen binnen het concern en de processen.
- Zorgdragen voor betrouwbare informatievoorziening en verantwoordingsrapportages.
- Toezien op tijdige en juiste aanlevering van de gevraagde gegevens en documenten voor de uitvoering van de VIC.

De concernmanager zorgt ook voor de uitvoering van de verbeteracties en opvolging van de aanbevelingen vanuit de VIC en de accountant.

8.5 Proceseigenaren

Voor de uitvoering van de VIC-werkzaamheden, hebben de VIC-medewerkers, gegevens en (bron)documenten nodig van de proceseigenaren (vakspecialisten). Het gaat hierbij om het verzamelen, registreren en aanleveren van gegevens in de dossiers die in de steekproeven zijn gevallen. De VIC-medewerkers geven hierbij duidelijk aan welke gegevens en (bron)documenten wanneer nodig zijn. De verantwoordelijkheid van de proceseigenaren is om gevraagde gegevens tijdig aan de VIC-medewerkers beschikbaar te stellen.

De proceseigenaren betrekken we op deze manier direct in de uitvoering van de VIC-werkzaamheden, waardoor een betere afstemming wordt gerealiseerd tussen de VIC-medewerkers en de proceseigenaren.

8.6 Concerncontroller

De concerncontroller is een onafhankelijke stafmedewerker, gepositioneerd op concernniveau en valt direct onder de gemeentesecretaris. De concerncontroller maakt geen onderdeel uit van de lijnorganisatie. Deze medewerker is onafhankelijk in de adviserende en toetsende taak en is formeel de opdrachtgever voor de VIC. Voor de VIC fungeert deze medewerker ook als (kwaliteits)klankbord.

Vanuit zijn adviserende rol draagt deze medewerker bij aan de ontwikkeling van de organisatie, de getrouwheid van de informatieverstrekking, de rechtmatigheid van de beheershandelingen en hiermee aan de beheersing van de processen.

Vanuit de rechtmatigheid en doelmatigheid adviseert deze medewerker de concernmanagers en proceseigenaren over de opzet en het bestaan van de processen.

Verder legt de concerncontroller verantwoording af en rapporteert aan de gemeentesecretaris. In bijzondere situaties kan worden geëscaleerd naar het College van B&W, dan wel de burgemeester. De gemeentesecretaris wordt voorafgaand hieraan eerst geïnformeerd over deze stap.

8.7 VIC-coördinator

De VIC-coördinator verzorgt:

- Opstellen Intern Beheersplan;
- Opstellen onderliggende werkprogramma's en checklists per proces;
- Afstemmen Intern Beheersplan en werkprogramma's met MT en concerncontroller;
- Intern Beheersplan door College van B&W laten vaststellen;
- Coördineren werkzaamheden rondom het opstellen van normen- en toetsingskader;
- Opstellen planning en werkverdeling van de te controleren VIC-processen over de proceseigenaren en VIC-medewerkers;
- De kennisoverdracht naar de bij de uitvoering van de VIC-werkzaamheden betrokken proceseigenaren en VIC-medewerkers;
- De uitvoering van de review, op basis van de door de VIC-medewerkers gedane vastleggingen en samen met de concerncontroller de tijdige rapportage van bevindingen, aanbevelingen en acties aan het MT en College van B&W, waarmee vervolgens kan worden bijgestuurd en verbeterd.

8.8 VIC-medewerkers

De VIC-medewerkers voeren de VIC uit. Het controleteam bestaat uit VIC-medewerkers die geen onderdeel uitmaken van het te controleren proces. De basis hiervoor is het Intern Beheersplan en de onderliggende werkprogramma's. De VIC-medewerkers voeren de VIC uit en toetsen de werking van de processen en hierin opgenomen interne beheersmaatregelen (1^e/2^e Lijnscontrole). Op basis van de door de proceseigenaren aangeleverde gegevens voeren de VIC-medewerkers de werkzaamheden uit. Hierbij stelt de VIC vast of de interne beheersmaatregelen binnen de processen zijn nageleefd/uitgevoerd en of deze voldoende hebben gewerkt.

De uitgevoerde werkzaamheden leggen ze in het controledossier zichtbaar vast met duidelijke verwijzing naar onderbouwing en wat de bevindingen zijn.

Na de controle rapporteren de VIC-medewerkers over de resultaten in de vorm van een VIC-verslag over de bevindingen en aanbevelingen aan de proceseigenaren. De bevindingen en aanbevelingen worden voorafgaand eerst met de proceseigenaren afgestemd.

Tweemaal per jaar wordt door de VIC-coördinator een samenvatting van de rapportage, met hierin de belangrijkste bevindingen, aanbevelingen, verbeteracties en follow-ups vermeld, aan het MT en het College van B&W verstrekt. In het MT-overleg bespreekt de VIC-coördinator de voortgang van de controlewerkzaamheden, de resultaten uit de VIC, openstaande aanbevelingen en conclusies uit de VIC, follow-ups en verbeteracties.

De resultaten uit de interne controles geven informatie over in hoeverre de gemeente haar bedrijfsvoering beheerst, ofwel 'in control' is. Daarnaast geven deze resultaten aanvullende input voor de controlerend accountant.

8.9 Accountant

Het controleproces van de accountant bestaat uit de Interimcontrole en de Controle op de jaarrekening.

In het kader van de Controle op jaarrekening voert de IT-auditor een IT-audit uit op de IT-omgeving¹⁸.

Bij de uitvoering van de auditwerkzaamheden wordt aandacht worden besteed aan opzet, bestaan en werking van de IT General Application Controls met name gericht op applicaties en processen die gerelateerd zijn aan de jaarrekening.

Wat deze controle minimaal inhoudt voor de Accountant is o.a. vastgelegd in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO). De controle, afbakening en ondersteuning van de accountantscontrole is geregeld in het Controleprotocol accountantscontrole jaarrekeningen 2023 – 2024 gemeente Waddinxveen. Voor de controle maakt de Accountant gebruik van het normenkader, waarin alle van toepassing zijnde (financiële) wet- en regelgevingen zijn vastgelegd. Het oordeel van de accountant is vanaf boekjaar 2023 niet meer gericht op rechtmatigheid, maar alleen nog op getrouwheid van de jaarrekening en de rechtmatigheidsverantwoording.

Het oordeel van de accountant is opgenomen in de controleverklaring van de accountant en toegelicht in het rapport van bevindingen. De beoordeling van de getrouwheid door de accountant geeft aan dat vertrouwd mag worden op hetgeen in jaarstukken en de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen. Tussentijds voert de accountant de interimcontrole uit en stelt hiervan een managementletter op waarin bevindingen en aanbevelingen worden rapporteert aan het College van B&W.

¹⁸ Zie Bijlage Begrippenlijst IB Plan > IT- Omgeving - Wettelijk kader IT-audit

8.9.1 Samenwerking accountant

Het bewerkstelligen van een goede samenhang tussen de uitgevoerde VIC-werkzaamheden en de door de accountant uit te voeren interimcontrole en controle van de jaarrekening is één van onze doelstellingen. Daarom is het belangrijk om de accountant als adviseur te betrekken bij de aanpak van de VIC en de uitvoering van de VIC, waarbij het College van B&W uiteraard haar eigen verantwoordelijkheid blijft houden. Volgens de Nadere voorschriften controle en overige Standaarden (NV COS) toetst de accountant jaarlijks de kwaliteit van de opzet, de invoering (het bestaan), en de werking van de belangrijkste interne controlemaatregelen voor alle significante financiële bedrijfsprocessen. Dit sluit aan op de werkzaamheden van de VIC-medewerkers.

Voor de afspraken tussen de Gemeenteraad en accountant wordt verwezen naar de/het:

1. Controleverordening gemeente Waddinxveen 2023
2. Controleprotocol accountantscontrole jaarrekeningen 2023 - 2024 Waddinxveen
3. Normenkader 2023-2024

Bijlagen:

Bijlage 1 Toetsingskader 2023 - 2024

Bijlage 2 Werkprogramma's VIC-processen

Bijlage 3 Modelverantwoording

Bijlage 4 Begrippenlijst IB Plan 2024